

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконані вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200, але не пізніше 20:00

Урок № 1

Дата: 04.09.2023

Тема: Україна на порозі ХХ ст.

Мета: охарактеризувати Україна і світ на порозі ХХ ст.; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

На початку ХХ ст. український народ не мав своєї держави. Його землі загальною площею 700 тис. кв2 було переділено між Росією та Австро-Угорщиною. Всього на українських землях проживало 48 млн. осіб, зокрема 33 млн. українців.

Українські землі, що входили до складу Росії, були об'єднані в три регіони – генерал-губернаторства по 3 губернії в кожному: Малоросійська (Чернігівська, Полтавська та Харківська губернії), Київська (Волинська, Подільська і Київська губернії) і Новоросія (Катеринославська, Таврійська та Херсонська губернії). Кожна губернія поділялася на 10–12 повітів, а ті, своєю чергою, на волості з кількома селами у кожній.

Губернськими і повітовими центрами були міста, волосними – містечка. Губерніями керували губернатори, яких призначав цар із середовища вищих військових і відомих дворян.

До складу Австро-Угорщини входили три історичні українські регіони: Східна Галичина, Північна Буковина і Закарпаття. Східна Галичина з адміністративним центром у Львові переділялася на 50 повітів, Північна Буковина з центром у Чернівцях – на 10 повітів, Закарпаття з центром Ужгород – на 4 комітати.

У Буковині найвищою посадовою особою був крайовий президент, а в Галичині – намісник. Вони призначалися цісарем і мали широкі повноваження. Їм підпорядковувались повітові старости, яких призначав міністр внутрішніх справ. Повітові старости призначали війтів, які очолювали сільські громади. У Львові й Чернівцях діяли крайові сейми, що виконували функції органів місцевого самоврядування. Вони опікувалися проблемами торгівлі, освіти, санітарного стану в населених пунктах.

Переважну більшість населення українських земель складало селянство. У Наддніпрянській Україні в сільській місцевості проживало 84% населення, в західноукраїнських землях – 85%. Проте, на тлі процесів модернізації постійно зростала кількість міст. Їхнє населення, як і населення невеличких містечок і робітничих селищ, було багатонаціональним.

Урок № 2

Дата: 04.09.2023

Тема: Україна в геополітичних планах країн Антанти та Центральних держав.

Мета: охарактеризувати Україна в геополітичних планах країн Антанти та Центральних держав; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

Світова війна — глобальне протистояння союзів держав із застосуванням зброї, що охоплює велику частину світу.

Геополітика — політологічна концепція, за якою зовнішня політика держав визначається географічними чинниками (розташуванням країни, природними ресурсами, кліматом тощо).

28 червня 1914 р. в Сараєві сербський націоналіст Гаврило Принцип убив наступника австро-угорського престолу ерцгерцога Франца Фердинанда. 28 липня 1914 р. Австро-Угорщина оголосила війну Сербії. Це запустило ланцюгову реакцію, яка призвела до розгортання Першої світової війни. Її спричинило протистояння держав — учасниць двох угруповань: Центральних держав (Австро-Угорщина, Німеччина, Італія) та Антанти (Велика Британія, Франція, Росія). Кожна з країн прагнула досягти своїх геополітичних інтересів. Україна в них також посідала помітне місце через своє вигідне географічне положення та ресурси.

Німеччина сподівалася розчленувати Росію й оволодіти Польщею, Литвою, країнами Балтії, Білорусією та Україною. Особлива роль у цих планах відводилася українським землям, оскільки саме вони мали стати відправним пунктом для подальшого завоювання Німеччиною світового простору.

Територію України командування німецької армії вважало одним із головних театрів воєнних дій. Прагнучи ослабити Росію в геополітичному плані, німецькі політики прихильно ставилися до можливої незалежності України. Останню вони вважали плацдармом для здійснення Росією зовнішньополітичної експансії на Балкани та до Передньої Азії. Унаслідок цього втрата України, на їхню думку, призведе до краху великодержавницької політики російської влади. Україна також приваблювала Німеччину своїм економічним потенціалом.

Австро-Угорщина здавна змагалася з Росією за гегемонію (першість) у слов'янському світі. Австрійські Габсбурги, які проводили більш ліберальну національно-культурну політику стосовно слов'ян, сподівалися розширити свої володіння за рахунок Балканських держав, а також Холмщини, Підляшшя, Волині й Поділля, які перебували у складі Росії. Австро-Угорщина заявляла, що землі, заселені українським народом, мають бути об'єднані в окрему українську автономну область у складі імперії. Крім цього, розглядалися варіанти віддати українські землі Німеччині, створити з них санітарний кордон проти впливів Росії або передати їх відновленій Польській державі.

Росія, приховуючи свої експансіоністські наміри, заявляла про прагнення захистити Сербію від агресії Австро-Угорщини. Одночасно із дим проголошувалася необхідність звільнення з-під влади Габсбургів «єдинокровних братів-русинів» західноукраїнських земель й «возз'єднання уярмленої Русі» з Росією на засадах етнографічної спільності. Прагнучи оволодіти Галичиною, Буковиною й Закарпаттям, російська влада мала намір відсунути кордони імперії за Карпатські перевали.

Румунія висувала претензії на Буковину й Хотинщину, які вважала своєю історичною спадщиною як колишні володіння Молдавського князівства. Ці території їй обіцяли одночасно Росія й Австро-Угорщина. Румунія після дворічних вагань обрала бік Антанти.

Польське керівництво сподівалося, що після поразки Росії у війні воно відновить свою державу й приєднає до неї Східну Галичину, а можливо, і Правобережну Україну як «історично польські землі».

Територія розселення українського народу на початку війни була поділена Російською та Австро-Угорською імперіями, що належали до ворожих угруповань. Обидві держави вважали українців, у складі свого населення ненадійною групою, яка може стати на бік противника, і здійснювали щодо них репресії.

Репресії — заходи державного примусу, покарання, у тому числі за ідейні переконання, нерідко позасудовим шляхом.

Питання для самоперевірки:

1. Яка роль відводилася Україні в геополітичних планах країн Антанти та Центральних держав?
2. Охарактеризуйте соціальне становище українців на передодні I світової війни.

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми

Рекомендована література: Власов В.С. Історія України (рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / В.С. Власов, С.В. Кульчицький. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 256 с.

Шановні здобувачі освіти! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта: kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: [093-74-98-200](tel:093-74-98-200), але не пізніше 20:00